

ELŐFIZETÉSI DIJ HELYBEN:	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
VIDÉKRE POSTÁN KÜLDVE:	
Egész évre	6 frt 60 kr.
Félévre	3 frt 30 kr.
Negyed évre	1 frt 65 kr.
HIRDETÉSI DIJ:	
Egész oldal	20 frt.
Fel oldal	10 frt.
Negyed oldal	5 frt.
Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árleengedés.	

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ VII. évfolyama után és helyett
kiadja: SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII. kör, virág-utca 337. h. sz., hova a költésre szánt levelek és ké- rletek intézendők.	
Hirdetések felvételnek ugyanott.	
A „Nyitlér“ sora 15 kr.	
Negyed oldalnál kisebb hirdetéseknek a természetek tekintetbe vétele nélkül minden szó után 5 kr. számítatik.	

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. * * * Egyes szám ára 15 kr. * * *
Számoként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

A hajsza.

Hatóságunknál nincs meg a kellő igazságszeret. Polgármesterünk legjobb akarata mellett sem tud önmagán uralkodni s így aztán nem egyszer sujt ott, ahol a csapásra még szükség nem volt; szemet huny pedig akkor, amikor éleslátásra legnagyobb szükség lenne.

Mamuzsics Lázár polgármestersége alatt ez ideig azt tapasztaltuk, hogy egyes tisztviselők fegyelmi vizsgálatai nem egyebek, mint közönséges hajsza. Van a tisztviselők között akit munkátlanlansága miatt ma is el lehetne egyszerűen csapni, de annak haja szála sem görbül meg, míg fegyelmi vizsgálat alá vonnak oly embereket, akik állásukat betölteni tőlük telhetőleg iparkodnak.

Fegyelmi vizsgálatra sok esetben szükség van s ha a polgármester azt elrendeli, nem helytelenítjük, de az a rendszer, amit követ, határozott rontása városunk helyzetének. Amikor a vizsgálatot elrendelteti, ugyanakkor fel is függeszti az előtte nem kedves tisztviselőt. A felfüggesztést helyettesítés követi s míg a fegyelmi ügy befejezése 8–10 hónapot húzódik, addig a városi pénztár néhány száz forinttal megkönynyebbedik.

Felfüggesztésnek van értelme akkor, amikor előre láthatólag hivatalvesztés következik büntetésül, de hogy felfüggesztetnek oly egyének, akik néhány forinttal birságotva lesznek s

aztán újra elfoglalják régi helyeiket, az legalább is — nevetséges.

A felfüggesztett tisztviselő sétálhat dolog nélkül, az ő munkáját végzi más ember városi költségén.

Főispánunk azt szokta mondani, hogy ügyel, nehogy ok nélküli kiadások terheljék a városi pénztárt.

Hát erre a helyettesítési rendszerekre nem ügyelhet? Ez világos károsítás és még sem látja.

Előttünk áll az alszámvevő, most az alkaptány esete. Majd egy évig huzták őket a vizsgálat s a vége megint csak az, hogy történt is valami hiba, de olyan nem, hogy az illetőket állásuktól megfosztani lehessen. Az ilyen zaklatások amennyire megróhatók a tisztikar helyzetének bizonytalansága miatt, épp annyira elítélendők a város érdekében.

Egy polgármesteri álláshoz az ilyen játékszerű hajsza nem illik, az ily gyerekeskedést elkerülhetne volna Mamuzsics Lázár is.

Palics.

Fürdőevad van, fürdőintézetünkkel foglalkozni tehát a legidősebb.

A tanács egyik tagja, a főjegyző, ugyan e hitben él s a tanácshoz Palicsra vonatkozólag mint közegészségügyi előadó a következő két jelentést adta be.

I.

Tekintetes tanács!

Az egyes hivatalok átadása s átvétele is megköveteli, hogy a tanácsnak ezen tény-

kedésről s azon felvett jegyzőkönyv s leltárról tudomása legyen s meggyőződést szerezzen, vajjon minden rendben találtatt-e vagy nem s ha nem, mi ok szolgál arra?

Palicsfürdő hallomás szerint szintén át lett az idén adva, de hogy kinek, mi lett átadva, melyik napon, ki által, a tekintetes tanácsnak mind ez ideig tudomása nincsen.

Mint hogy pedig egy 10,000 frtot hozó s évi 10,000 frt kiadást igénylő fürdő átadása kell hogy a tanács tudta nélkül meg ne történjék, eddig pedig az átadás ténye a tanácshoz beadván nem lett, tisztelettel kérem a tekintetes tanácsot: hogy Palicsfürdő átadására vonatkozó jelentést, az átadásra vonatkozó jegyzőkönyvet s Palicsfürdőre vonatkozó leltárt a számvevőség által a végzés vételétől számított 15 nap alatt beterjesztetni méltóztassék.

Mint hogy pedig a számvevőség a tanácsnak ez évi június hó 8-án 6716. szám alatt hozott igen üdvös s a fürdő emelését célzó határozatát pénz hiányában foganatosítani vonakodik, ennél fogva tisztelettel kérem a tekintetes tanácsot, hogy a számvevői hivatalt a „Palics számlájá“-ra eddig tett, valamint már előjegyzett kiadások s így a dolog pénzügyi állapotára vonatkozó részletes jelentés s kimutatás beadására s így a jelenlegi helyzet feltüntetésére utasítani méltóztassék.

II.

Tekintetes tanács!

A július havi nagy melegeknek minden évben meg van az a szomorú hatása, hogy a Palics tó vizét lepasszítja s a férfi- és női hideg fürdő mellett, valamint a „moló“-t

környező rész kiszárad s az ott összegyűlemlett ügnevezett békanyál s apró békák szeszarádrt tömegéből roppant bűzhőd hely válik.

Ha a város a fürdőt látogató s a fürdőben lakó vendégeket nem akarja idő előtt szétriasztani s az apró békátömeg által a „moló“ mellett okozott undorító látványtól meg akarja a közönséget kímélni, úgy rögtön — bárhonnán véve a pénzt — intézkedni kell, hogy a kiszáradt partrészt az előbb említett miázmas anyagoktól megmentessék s kikotortassék, vagy pedig a töltött partrészt a férfi és női hideg fürdővel együtt a tó felé beljebb vitessék, mert az a látvány, amely az ember előtt a férfi hideg fürdőhöz közelve s a bejáró hid két oldalára tekintve feltárul, éppen nem alkalmas arra, hogy az emberben a hidegben való fürdést megkívántassa, hanem hogy attól visszariassza.

Mint hogy rendkívüli körülmények folytán származott esetekben a város tanácsának erkölcsi kötelessége az egész város területén a közegészségügy ellenes dolgok megszüntetése s az egészségügy levegő biztosítása, kerüljön bár mibe! s az erre szükséges pénz vétessék bárhonnau! ennél fogva tisztelettel kérem a tekintetes tanácsot, hogy a palicsi partot azonnai, minden késedelem nélkül vagy kikotortatni, vagy a töltött részt újabb töltés által beljebb szoritani méltóztassék, mivel a jelenlegi állapot annyira türelmetlen, hogy rögtön intézkedés bármilyen elmulasztása esetében a magas belügyminiszteriumnál lennék kénytelen távirati uton a rögtön intézkedés elrendelését provokálni.

* * *

TÁRCZA.

Palicsi történetek.

Dr. Perényi Arthur.

Írta: Farkas Antal.

A palicsi fürdő-idény teljes virágzásában volt. Ez úgy értendő, hogy minden vendégszoba el volt foglalva; egészséges és beteg gyerek pedig annyi volt, hogy alig látszott tőlük a fürdő-udvar talaja. Különben a Trattner-Károlyi-féle kalendáriumok teljesen egyetértve az Athenaeum és Franklin-társulat naptáráival, konstátálták, hogy 1878. évi július 13-dika volt; a nap reggeli 4 óra 19 perc óta folytonosan a nyilas jegyben morfondírozott, sőt ahogy elfogja az unatkozás, b'ztosra lehetne venni, hogy harmadnapra is alig ér el a mérlegbe; a Jásó bácsi rózsái a harmadik virágzás korának örvendettek, de azért oly tüdek voltak, mintha csak az ő nagymesterük aranyos kedélyével akarnának versenyezni kelni. Volt is keletük. Fiatal hölgyek és matróznak szívesen mutogatták kebleiken a legudvariasabb járásbíró nemesített produktumait; — s ő? . . . boldog volt szerénységének azon tudatában, hogy a szépeknek örömet szerezhet.

A fürdőző közönség hangulata a melázó elégedettség, háborgó vágyakozás, ezinkus egykedvettség, zsörtölődő elégedetlenség, jól eső semmittevés, pikáns feszlegés, álmos egyhangúság és várakozásteljes reménykedés azon tarka vegyületekből izmosodott egy harmonikus egészségre, mely éppen úgy a sokféle-esség összegomolyodó tarkaságának egységében bámultatja az összhangzatot, mint akár csak a klárinét meg a nagy dob egy és

ugyanazon zenekarban, vagy a szál ibolyácska a torony nagyságu százados fa árnyékában.

Fiatal asszonyok, mozgékony lányok nem győzték eléggé korholni a szabadkai ifjakat, kik ahelyett, hogy udvarias feladatuknak ismernék a fürdőn időző hölgyek muattatását, csak időközönként láogatnak ki s ilyenkor is szívesebben hüselnek a jégbe rakott palaczkok mellett a kártyázás sportjának is hódolva, semmint társas mulatságokat, kirándulásokat, estéknél rögtönzött táncot, hangversenyeket rendeznének. Ellenben a kopaszodó férfiek és a féltékeny imádók az arany fiatalaság magatartásával voltak teljesen megelégedve s ők maguk is szívesen kocsintgattak velük. A banda, valamint a vendéglős is meg volt az ifjúsággal elégedve; mg az öreg urak sokszor keménynek találták a borjuséletet, a mamák meg sokszor kénytelenek voltak boszankodni, hogy a nagy bőgő esti tíz óra után is bemoormol valahonnán a szoba csöndjébe, a leány meg, ki a viláért el nem tudva a basszusból a prim-hegedű dallamát is hiba nélkül kibetűzte s válgu kérdezzet, — persze csak úgy magában — hogy ugyan kik és hol mulathatnak? . . .

Hanem azért másnap a reggelinél mindenki olyan jó arcot vágott az állapotokhoz, mintha mindannak, ami történik, éppen úgy kellene lefolyni, mint ahogy egyik nap a másik után mulik. Ha Palicson könnyű a böics embert adni, — ha egészség meg egy kevés apró pénz van hozzá.

A főnebb majdnem csillagászati pontossággal megjelölt nap délelőttjén, éppen mikor a nap a nyilas bal hüvelykujjának második izületénél ácsorgott, szuszszantott

be a palicsi állomásra a szeged-szabadkai villámvasút, mely abban az időben öránként majdnem tizenöt kilométer gyorsasággal véggezte pályafutását. Megjegyzem, hogy akkor alföld-fiumei volt csak ez a pálya; mióta magy. kir. állami vasut, komolyabban viseli magát s enged valamit az eszeveszett gyorsaságból. Az éppen fölébredt vonatvezető sóhajtsára, hogy „Palics, egy perc“, egy hagyottszíniü harmadik osztályu kocsiából keresett elegáncziával öltözött fiatal ember ugrott le s termelt kifogástalan gimnasztikával a másodosztályu kupé ajtajánál s elkiáltá magát: „Hé, bérkocsis!“

Hároman voltak a pályaudvarban: a mi elegánsul öltözött és ügyes gimnasztikus fiatal emberünk, az állomásfőnök, aki egyuttal pénztáros, ellenőr, podgyász fel- és leadó, postaközvetítő stb. stb. is, meg a palicsi pandur, aki mindea vonatot megtisztel azzal, hogy patrón-táskával kardosan kimegy hozzájuk s végignézi megérkezésüket s továbbadásukat. Mire a mi elegánsul öltözött és ügyes gimnasztikus fiatalunk bérkocsisra kiáltott, a vasuti szolga, aki egyuttal pályafelügyelő, váltó-gondozó, podgyász-mászáló, lámpagyújtó, esetleg hordár stb. stb. hivatalnak is él, előléptette magát jegyszédővé s a pályaudvar kapujánál fogott állást; a vonatvezető pedig, — egyéb dolga nem lévén, — fölkiporodott az ő magas pozíciójára, tehát nemzetközi állapotba helyezkedett.

A palicsi panduroknak mindig megvolt az a pályatársaiknál különben ritkán tapasztalható szép tulajdonságuk, hogy udvariasak. Ez a miénk is katonásan eléje lép a fiatal utasnak, összeüti a bokáját s szalutálja jelelenti, hogy itt nincsenek bérkocsisok, de nem is szükségese: mert a fürdő parkja csak

egy puskalövés; aki pedig távolabbról jő, a saját kocsijába fogat. Ő majd bevezeti az uraságot.

Az ajánlatot tett követé s mire a vonat leszolgált a pihenőnek is beillő egy perczet, uracs és pandur az országut testedző homokján és tul volt befelé.

A palicsi pandurok még azzal a jó tulajdonságukkal is dicsekedhetnek, ha ugyan egyáltalán szokásuk volna a dicsekvés, hogy az idegenekre nézve nem kíváncsiak. Egy-két nap alatt úgy is kitudódik itt, hogy ki miféle? Annyit meg minden fejtörés nélkül is látott, hogy az idegen fiatal ur a huszonöt és harmincz között lehet, a közepesnél magasabb, csinos de kissé előre hajló természet, lányszinbe játszó szőke göndör hajjal, jól gondozott halványárga pofaszakállal, ugyanily színiú ritkás és lefelé törekvő kis bajuszszal, erős nézést szenvedő szürke szemekkel, csontos halvány arccsal s ennek közepén kellenen tul kiagaskodó horgas orral, mely alkatrészt tipikus árulója is lehetne tulajdonosának, ha ugyan erre egyáltalán szükségünk volna. Járása természetellenesen feszes; öltözéke szembántó pepita nadrág, könnyű fekete szövet mellény és kabát, rizs kalap a legújabb divat követelménye szerint s mindezt egy a mellényzebebet bőven összefoglaló termete: lánccs teszi feltűnővé, mely az aranyat játszani van hivata s nekünk semmi okunk nincs kutatni, hogy csakugyan valódi-e vagy csak ügnevezett imitáció? — Mint hogy pedig pandurunk nem igen foglalkozott Lvaterrel, eszébe sem jutott ismeretlenül koponyájának alkotásából, arcvonásából s tekintetéből kiolvasni, hogy valjon belül ki és mi lakik? bőséges tapasztalatai nyomán azoiban biztosra vette, hogy azok

A városi tanács e hó 6-án délelőtt ülést tartván, a főjegyző jelentésének kíváncsi értelmében intézkedett a tó vizének tisztítását kirendelt utkaparókkal azonnal megkezdette, a számvevőséget pedig jelentéstételre utasította.

T a n ü g y.
(Polgári fiuiskola.)

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium engedélye folytán 4 év óta helyben fennálló Landesmann Lipót-féle tanintézet az eddigi szervezet hatályon kívül helyezése mellett VI. oszt. mag. polgári fiuiskola rangjára emeltetett.

A polg. iskola a gyakorlati életben szükséges ismeretek közlésére fekteti a főszűlyt a következő alapszervezettel bir.

T a n t á r g y a i:

1. Hit- és erkölcsstan. 2. Nyelv és irodalom: Magyar nyelvtan és irodalom. Német nyelvtan és irodalom. 3. Mennyiség-tan tárgyak: Szám- és mértan. Könyvvitel. 4. Természettudományi tárgyak: Természettan. Vegytan. 5. Történelmi tárgyak: Földrajz és statisztika. Történelem. Alkotmánytan és némi jogok ismerete. 6. Gyakorlati tárgyak: Mezei gazdaságtan. Szabadkézi rajz. Mértani rajz alkalm. 7. Művészeti tárgyak: Iparra és építészetre. Szépirodalom. 8. Test- és fegyvergyakorlat. Rendkívüli tantárgyak: Latin nyelv, francia nyelv és zene.

S z ü k s é g e s t u d n i v a l ó k:

1. Az isk. év a polg. iskolában szept. első napján kezdődik és tart a következő év június hava végéig.

2. A polg. iskola első osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet be:

a) ki legalább életének 9-dik évét betöltötte

b) kinek az elemi (nép) iskola negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ebbeli ismereteit az e végre elrendelt főlvételi vizsgálat után igazolja.

3. A polgári iskola bármely osztályába bevehető minden oly tanuló, ki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik és azon osztályban megkivántató előkészütségről vizsgálat után bizonyítást tesz: középtanodából a polg. iskolába átlépni kívánó tanuló bizonyítványa alapján is fel lehet venni.

4. A polg. isk. negyedik osztályát bevezetett tanuló, ha szakiskolába akar átmenni, átléphet:

- a) az elemi tanítóképzésbe;
- b) a kereskedelmi középiskolába és kereskedelmi akadémiába;
- c) a budapesti országos közép-ipartanodába;
- d) az országos mintarajztanodába;
- e) a katonai hadapródiskolába.

Ha tudományos pályára készül, átléphet: a gimnázium vagy reáliskola ötödik osztályába, ha a latin, illetve a francia nyelvből főlvételi vizsgát tesz.

A polg. iskola hat osztályát bevezetett tanuló előtt következő pályák állanak nyitva:

az asszonyságok és kisasszonyságok, akik nem nagyon válogatósak, szívesen fognak a jövőnyelvet idézgetni.

Mire a pénztárhoz beértek, idegenünk meglehetősen tájékozott és szerzett kalauzától a fűrődébeli állapotokról s biztosra vette, hogy érdekes na-akat fog itt tenni. A pénztáros ugyan az a szeretetreméltó udvarias, megnyerő módú fiatal ember volt ezen évadban is, aki évek során át nemcsak kifogástalan bánásmódjával, de a hivatása követelése ügyességével is jó emlékezetében él a fűrődéket látogató közönségnek. — Most is, midőn az érkezett vendég bemutatta magát, hogy ő dr. Perényi Arthur Nagyváradról és lakásra volna szüksége, melyet pár hétig igénybe venne, — ugyanaz a szíves mosoly játszott ajkai körül, mely kora reggeltől késő estig ott szokott derengeni s ennek árnyéklatával diszitve a legmélyebb sajnálkozást jelentette ki, hogy bizony szobával nem szolgálhat, de tudomása szerint a P.-féle villában kaphat a dr. ur ideiglenes lakást, míg ő majd abba a szerencsés helyzetbe jut, hogy igényét kielégítheti.

S hogy szolgálatkészségéből mi se maradjon el, vezetőt is adott a dr. ur mellé.

Az egyre erősebben pörkölő napsugarak váltig szerettek volna bejutni a park azon sűrűjébe, mely a jégverem közelében egy szép fiatal asszonynak szolgált hűs menedékkül s kellemes magányul. Lehet, hogy irigy volt a nap a szép asszonnyra, ki hófehér arcának piros rózsáival mintegy kihívta a tüzes égi gömböt; avagy hogy boszankodott a szép hölgy dacosságán, aki csak azért sem menekült addig szobájába, amíg Jókai legujabb regényének nála levő köte

a) lehet önálló gazda, iparos vagy kereskedő;

b) a tisztviselők minősítési törvénye értelmében képesítve van különféle állami hivatalokra s alkalmazhatja magát ipari, kereskedelmi, biztosító társulatoknál és pénzügyintézeteknél;

c) ugyanazon törvény 6. §. 4. pontja értelmében: A jegyzői vizsgára csak az bocsátható, ki legalább is hat gimnázium vagy reáliskola avagy hat polg. iskolai osztályt sikeresen végzett.

Ha a hat osztály bevégezése után még tovább is tanulni akar, átléphet a gazdasági, erdészeti vagy állatorvosi középintézetekbe, esetleg résztvehet a Ludoviceumban megtartott tisztképző tanfolyamon.

Az intézet elfogad bejáró és bealákozó növendékeket. — Ez utóbbiak mérsékelt díj fejében gondos nevelésben és ingyenes pótképzésben részesülnek tisztesseges ellátás mellett. — Ezenkívül folytonos felügyelet alatt állanak.

Részletesebb felvilágosítással szívesen szolgál az igazgató-tulajdonos.

Közegészségügy.

Védhímlőoltások a mai napon a következő helyeken eszközöltetnek:

I. körben d. u. 3 órákor a Sámuel-féle ovodában dr. Tóth Béla kerületi orvos által.

III. körben d. u. 3 órákor a 3-ik kör leányiskolában dr. Reizner Gyula kerületi orvos által.

VI. körben d. u. 3 órákor a sönlyéki iskolában dr. Szilasi Mór kerületi orvos által.

Ludason d. u. 2 órákor a ludasi plébániái iskolában dr. Novák József pücsi fűrődörvos által.

Verucsen d. u. 2 órákor özv. Vojnic Lojzina szállásán dr. Wilhelm Adolf kórházi orvos által.

Györgyében d. u. 2 órákor a györgyeni iskolában dr. Barta Antal h. kórházi orvos által.

Holnap, t. hó 9-én pedig az V. körben d. u. 3 órákor a Piukovics-féle iskolában dr. Szilasi Mór kerületi orvos által.

Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy gyermekeiket a kijelölt helyekre beoltás végett elvigyék, miután a mulasztók a törvény szerint büntetettül fognak.

A király a kereskedelmi muzeumban.

A király időközönként való budapesti tartózkodásai alkalmával rendszerint meg szokta látogatni ama közintézményeket, melyek újabb létesítések, hogy így a főváros haladásáról, fejlődéséről magának személyes meggyőződést szerezzen s egyeseket legmagasabb elismerése és kitüntető szavai által a tovább működésre, kitartásra, előhaladásra buzdítson.

Igy a mostani delegációval ülésszak alatt ő felsége meglátogatta a csak egy év előtt megnyitott, de kereskedelmünkre és iparunkra már is oly nagy fontosságú Kereskedelmi Muzeumot s a felett beható szemlé

tében az utolsó ígéhez nem jut. S a szép asszony győzedelmeskedett. Becsukta könyvét, azután elgondolkozott, hogy azon sok női regényalak közül, melyeket ismer, ugyan melyikhez hasonlíthat? Mert érezte, hogy ő is lehetne egy regény hősnője. Álmodozását az a bosszúság szakította félte, hogy férjére gondolt, mi utig elegendő volt a regényes hajlamok lehűtésére. Gazdag láncon függő piczi óráját megtekinté, nagyot sóhajtott s betűl indult. Beszélgetés hangjaira lett figyelmes s csakugyan dr. Perényi Arthur közeledett felé vezetőjével.

Fiatalságunkat elragadták a hölgy bájai s hozzá érve minden tévovázás nélkül s gyökörlett eleganciával bemutatá magát, elmondá: mi járatban van s kérte ő nagyságát, hogy ha ta'án szintén tájékozathatná őt a lakáshoz való jutás labirintusában, na gyon, de nagyon lekötöztette lenne.

A regényes hajlamu hölgynek tetszett ez a találkozás; talán a fiatal emberben sem talált valami jelentékeny kifogásolni valót s utóvégre is csak kell valami szórakozás, kárpótlás, ... előzékeny bizáltsággal fogadta az ifju bizalmát s azal a bizalommal viszonozta, hogy megengedte neki lakásán a látogatást. Jól teszi azonban — ugymond — ha itt levő férjével is minél előbb megismerkedik.

A felső nádas épület egyik szobája előtt két idős ur sakkozott reggeli óta fél-tizenkettőig; éppen mikor a nap a nyilas bal hüvelykujjának második ízületét elhagyta, kiáltott az egyik ur, akit megmattoltak, a fiatal, szép asszony férje volt.

(Vége következik.)

tartva, nemcsak általánosságban fejezte ki annak czélszerű és sikeres működése felett legmagasabb elismerését, hanem egyes kiválóbb, törekvő iparosokat személyes megszólításával is kitüntette.

Leghosszabban beszélt ő felsége lovag Falk Zsigmond kir. tanácsossal, a pesti könyvnyomda részvénytársaság érdemes vezérigazgatójával, akibe közvetlen ezzel a kérdéssel fordult: Ó, most Brüsszelben volt? Falk ur azt válaszolta, hogy Bécsben is volt az iparkiallitáson, mely rá egy vilákiállitás benyomását tette és jobban tetszett, mint a brüsseli. A király mosolygott és megjegyezte, hogy ő maga is bántam, hogy olyan szépen összehozták a bécsi kiállítást s rá is igen kedvező benyomást gyakorolt. Azután megnézte a király a részvénytársaság kiállított nyomtatványait, melynek kiváló izlés, formacsin és tisztaság által tűnnek ki s különösen felkeltették figyelmét a társaság nyomdájában művészileg kiállított „Jó szív” bazar uszág női arcképcsoportjai, melyekről ő felsége mindjárt felismerte, hogy tototipográfia útján készültek és ugy a sokszorosító, mint a nyomdász ipar haladása felett lovag Falk ur előtt örömet és meglepődést fejezte ki.

Az élelmi czikkek osztályában kitüntető figyelemben részesítette ő felsége Szalady Antal ismert pót- és gyógykávégáros csinos kiállítást. Az izlésesen rendezett Hungaria-gyógykáv és Szalady-káv (pót-káv) dobozok, melyek külsőleg is magukon viselik a magyar ipar ismertető jeleit, igen megnyerők ő felsége tetszését, ugy hogy a muzeum igazgatója által bemutatott feltaláló gyárost, Szalady urat hosszabb megszólítással tüntette ki. Kérdésközdött a pótkávékészítés módjáról, anyagáról, végül azt a kérdést intézte a kiállítóhoz, hogy van-e kelendőse czikkének. A kiállító igennel válaszolt, de egyuttal sajnálattal említette fel, hogy sokat kell szenvedni a beözönlő külföldi pótkávék versenytől. Miután a muzeum igazgatója még kiemelte ő felségének, hogy a pótkávék, különösen a szegényebb néposztályra nézve mily jótétemény, mivel lehetővé teszi a tápláló, de drága szemes kávének használatát s Szalady készítményeinek jóságáról ő felségét biztosította, a király kitartó továbbműködésre buzdította a gyárost, legnagyobb elismerésének kifejezése mellett távozott. E királyi elismerés bizonyára csak fokozni fogja a bizalmat és kedveltséget a már eddig is általánosan elterjedt Hungaria-gyógykáv és Szalady-pótkávét iránt, melyeknek kiváló jóságáról legjobban tanuskodik az a körülmény, hogy nemcsak idehaza vannak a társadalom minden rétegében szegénynek és gazdagnak egyaránt elterjedve, nemcsak Magyarországon megtörték a behurczolt külföldi pótkávék káros versenyt, hanem még a külföldön is piacot hódítottak és kelendőségnek örvendnek. Megemlíjük kapcsolatban, hogy a feltaláló gyáros legutóbb a bécsi iparkiallitás meglátogatása alkalmával szerződést kötött egy nagy bécsi kiviteli czéggel havonként 10,000 kiló „Hungaria-kávét” szállítására, m'által ezen magyar iparcikk elterjedése az egész kontinensen még inkább biztosíva van.

Habár a kiállítás gazdagsága és sokfélesége fényes tanujelét adta a hazai ipar fokozatos fejlődésének, el kell ismernünk, hogy számos oly cikk hiányzik még onnan, melyekben igen nagy nálunk a fogyasztás, de mert idehaza nem készülnek, külföldről kell azokat beszerezniük. Ilyenek például a most annyira időszerű nyaralói és fűrődői szükségleti czikkek, melyeket csak a muzeum keretén kívül találhatunk a Kertész Tódor czégnél, hol e saison czikkek más sokféle háztartási, kereszeti, szabadidőzési játék stb. tárgyakkal együtt talóabban egy kiállítást megközelítő dus változatosságban találhatók. Lehetetlen volna felsorolnunk mindama legnagyobbított legapróbbig menő czikkeket, melyek a Kertész Tódor czég Dorotya-utcai üzletében és kirakataiban a járókelők méltó figyelmét vonják magukra. Csúpan a sa son czikkek közül említünk néhányat, melyenek: kerti székek, indiai hiutóágyak, kerti legyezők, utitáskák, vadász felszerelések, gummi áruk, kereszeti, mérészeti és halászati czikkek, torna-eszközök, sport- és vivő-készletek, fegyverek, különféle testező, szórakoztató és mulattató játékszerek, toilett czikkek, dohányzó eszközök, keleti és török disztár gyak stb., melyekre ilyenkor óriási a kereslet. Van ezek közt igen számos, igen szép és czélszerű tárgy, mely a hazai ipart vallja mesteréül, de fájdalom, sok olyan is, melyeket nálunk nem, vagy csak igen kis mértékben állítanak elő. Ezek meghonosítása a jövő iparosainak lesz feladata s hogy ezt könnyebben tehessék, Kertész Tódor ur kívánatra bérmentve megküldi 850 ábrával ellátott nagy árjegyzékét tanulmányozás végett kézműveseinknek, valamint bárkinek, aki előforduló szükséglet esetén megrendelésével felkeresni akarja.

Koncentrált marha-trágya. (Engrais de boeuf.) A nagy megerőltetések, melyeket földmívelésünk emelése érdekében tesznek és melyekkel azt üdvös reformok által javítani akarják, arra indítottak bennünket, hogy gazdáink figyelmét egy oly új kitünő találmányra irányítsuk, mely lehetővé teszi a földbirtoknak föltöte olesó és intenzív kihasználását. A legeminebb segítője a mezei termelésnek tudvalevőleg a föld rendszeres trágyázása. — Trefort miniszternek az a kijelentése, melyet nemrég tett, hogy a Bánátnak Magyarország éléstáraként való feltüntetése maholnap szatirává válik, — majdme az egész országra nézve áll. És ennek első sorban gazdáink visszautasító magatartása az oka, melylyel a modern földmívelés újabb, segédeszközöit fogadják. Így aztán nem csoda, hogy a sokkal jobb magyar föld hektáran-kint átlag mintegy 10—14 hektoliter terménnyel kevesebbet ad, mint az angol föld, aminek csak az az oka, hogy míg a magyar ember minden ilyen „surrogat” ellen kézzel-lábbal védekezik, addig az angol az ily segédeszközök racionalis alkalmazása által sokkal nagyobb eredményt képes felautatni. Ehhez járul még nálunk a föld termő erejével való visszaéles, ami — ha tovább is így tart — oda fog vezetni, hogy földjeink termelékenység tekintetében a leggyöngyöbbek mögött is visszamaradnak. Körülbelül két évvel ezelőtt azonban az ismert Saxl testvérek czég Temesváron „Első cs. és kir. szabad. koncentrált marhatrágya-gyár” czim alatt oly telepet alapítottak, melynek termékei ma már annyira használtak és elterjedtek, hogy a gyár gőz- és sok más legujabb szerkezetű gépei mellett nagyon tekintélyes számú munkásokat is kénytelen foglalkoztatni. — A 60-as évek óta egy körülbelül 20 hold kiterjedésű területen 6—7 ölnyi magasságban fölhalmozott állati trágya anyagok, melyeknek tömege már óriási dimenziókat kezdett öltetni, ugy hogy már komolyan kellett ez óriási trágyahegy elszállítására gondolni, adtak a nevezett czégnek az impulzust, hogy ez anyag puverilizálásával, illetve koncentráálásával kísérleteket tegyen, melyeket — mint a tapasztalat mutatja — nemcsak technikai, hanem anyagi eredmény is kísér, ugy hogy e gyár készítményei földmívelési és nemzetgazdasági szakkörökben a legjobb fogadtatásra találta és a kereslet folytonosan növekedik. — Különösen a mintagazdaságok azok, melyek eddig műtrágyát használtak és azt most a temesvári gyárnak koncentrált állati trágyájával pótolják, vagy mindkettőt egyidőre alkalmazták. — A Saxl-féle trágyaanyagok sok előnye van a közönséges műtrágya val szemben és a földmívelésnek legjobb elvén, az állító-trágyagazdaságon alapszik és tulajdonképen nem áll egyébből, mint az állító-trágyagazdaság népszerűsítéséből, melynek czélja a földnek az állati trágya útján időről-időre mindazokat az anyagokat visszaadni, melyek attól a kihasználás által elvonattak. A műtrágyánál kénytelen a gazda a tulajdonképeni hasznos alkatrészek mellett: miut nitrogén phosphorsav és kali, ezekkel arányban nem álló nagy mennyiségű nemcsak értéktelen hanem még ártalmas részeket is felhasználni. — A Saxl-féle trágyaanyag a következő alkatrészeket tartalmazza:

Éghető szerves alkatrészek	70%
Hamu	30%
100 rész száraz alkatrészben:	
Víz	9.16%
Földoldható phosphorsav	2.30%
Nehezen oldható phosphorsav	3.02%
Nitrogén (Lágyen)	3.05%
Kali (K ₂ O)	1.92%
Kénsav (S O ₂)	0.78%

Ez az összetétel mutatja, hogy a töményített marhatrágya kitünően alkalmas agabna nemiek és mezei termények trágyázására. Nem képzeltelhető sem jobb, sem könnyebbe kezelhető trágya, mint a nevezett temesvári gyárnak terméke és bizonyára csak szolgálatot tesznek a magyar gazdaközönségnek, ha e hazánkban új iparral, mely rövid fennállása óta a szakkörökben oly kitünő fogadtatásra talált — az idei nagy-körös gazdasági kiállításon pedig első díjat, a rany érmét nyert — megismertettük és kívánjuk, hogy e gyár hazánkban az óhajtott üzleti virágzásnak induljon.

Forgalom-kimutatás 1888. június hórol a szabadkai kereskedelmi és iparbank-tól Szabadkán. Pénzkészlet: a mu' hórol 15,225 86. Bevételek e hóban 348,989 55. Összesen 364,215 41. Kiadás e hóban 347,281 68. Maradvány 16,933 73. Betétek könyveskére: Állag a mu' hórol 421,658 22. Betételek e hóban 68,935 50. Összesen 490,593 72. Kivételek e hóban 79,021 39. Maradvány 411,572 33. Előlegezés: Állag a mu' hórol 29,552 50. Előlegeztetett e hóban 5,006 — Összesen 34,558 50. Visszafiztetett e hóban 2,151 — Maradvány 32,407 50. Leszámitolás: a) Bankszerű váltók. Állag a mu'

hóról 387,445-58. Leszámitoltatt és visszleszámitoltatt e hóban 180,137-04. Összesen 567,582-62. Visszafizettetett e hóban 207,533 frt 91 kr. Maradvány 360,048-71. b) Hiteltulajdonosi váltók. Állag a múlt hóról 48,068 — Leszámitoltatt e hóban 14,534 — Összesen 62 602 — Visszafizettetett e hóban 13,783 — Maradvány 48,819 — Összes forgalom 856,647 frt 23 kr.

Irodalom.

Melléklet az 1888. évi állategészségügyi törvény magyarázatával és iratpéldákkal című műhez.

„Az 1888. évi VII. t.-cz. az állategészségügyi törvény végrehajtása tárgyában kiadandó bel-, közlekedési-, földművelési-, ipar- és kereskedelmi miniszter. rendeletek iratpéldákkal.

Ezen az állategészségügyi eljárást szabályozó rendelet teszi az állategészségügyi törvényt teljessé, mely 1888. évi október hó 1-én lép életbe, mert az átutastást a törvényhatósági tisztviselőknél (alispán, polgármester, főszolgabíróknak), a községi előjárásnak és az állatorvosoknak.

Ezen rendelet tehát oly kiegészítő részét képezi az állategészségügyi törvénynek, hogy azt mellőzni nem lehet.

Ezen mű a miniszteri rendeletet könnyen érthető módon tárgyalja s iratpéldákkal látja el, mi az állategészségügyi eljárásnál nagy könnyebbséget fog okozni.

Ára ezen 4-8-adrétű ívből álló műnek 50 kr., postán küldve 60 kr. Mind a két mű együttvéve postán küldve 1 frt.

Gyűjtőknek minden 6 példány után 1 tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Az előfizetési pénzeket kériük: *Hajós Ede, könyvtáros és papirkereskedő üzletbe, Budapest, IV. Kálvária-ú. 5. szám alá* küldeni.

Kassay Adolf szerző.

CSARNOK.

A csirkepiaczon.

(Ehnyelgés.)

Írta: Csillag Károly.

Hiszen utóvégre a nagyságos asszony sem olvashat mindég divatlapokat, a konyhával is kell egy kissé törődni és nagyon jóra való munkát végez akkor, amidőn ki megyen a szabadkai csirkepiacra és bevásárol.

Es valóban ön az Nagysám? Ön, aki tegnap a foteuilbe dőlve, két szobaleányt azzal foglalkoztatott, hogy a legyeket hajtották jól gondozott arczbőréről, valóban ön az Nagysám, aki most tudományos megkülönböztetéseket tévén a csirke, csibe, jércze, kakas, tyúk, fiastyúk, kochinkinai, kappan és kappanjelöltek tollasai között, olyan gráciával emeli azt a jérczét, akárcsak a kottillont, mikor azt a tánczos a keblére tűzni szándékozik?

Pedig csakugyan ön az. Igazán szép, hogy ilyen demokratikus érzelmei vannak. Ha a csirkepiacznak valamikor márványlapja leend, Chió nem fog késni, hogy Nagysád nevét aranybetűkkel belevesse.

En éppen arramenőben voltam, midőn Nagysád ékeszólásának teljes büverejét felhasználta annak a bizonyítására, hogy „ez kakas és nem kappan” — és miközben az árusító kofalölgygyel heves polémiába becsátkozott, én önnök közöntem és a nagy zür-zavarban is odaszóltam, hogy: „kezét csokolom!”

On úgy tett, mintha engem észre sem vett volna, folytatta a vitát és én felreáltam, gyönyörködve Nagysád izlésében.

Balkezeben egy kakast tartott. Oh, ha ez a kakas beszélni tudna és elmondani tudná, hogy mit érzett, midőn azok a rózsás kezecskék szenvedélyvel szorongatták lábait, úgy hogy sarkantyui is majdnem letörték, annál szebb szerelmi epedéseket még a Svábhgyen sem lehet hallani. Oh, ön azt a kakast tönkre tette, még mielőtt egy czédulás nyugta kíséretében a tulvilágra ekspedált, mert szíve okvetlen megrepedt szerelmi bubánzában.

S mégis ön nagyon megsértette azt a tollas Don Juant, nagyon, de nagyon.

Egy ifju erő, amilyen az a kakas volt, megfizethetetlen minden tekintetben s ön mégis restelt 1 frt 20 krt adni érte s alkudott, alkudott addig, míg 75 krajczárért a kakast megvásárolta.

Már szinte fellélegzettem, hogy a kakasra vonatkozó szóbeli szerződés létrejött és újra koczakáztattam egy új „kezét csokolom”-ot. Önnök esze ágában sem volt engem észrevenni, mert most megint a ludakra került a sor.

Végig deflirózott, miként egy római matróna a kapitóliumon és bánta a fehér hadsereget.

A lúd bevásárlásához csakugyan nagyobb praktsis és előtanulmány szükséges, mint bármely egyéb szárnyas állathoz.

Csupán csak a falusi libát megkülönböztetni tudni a városi libától, ez is már óriási haladás. Pedig vannak ismertetőjelek. A városi liba többet gágog, mint a falusi, míg a falusi liba többet eszik, mint a városi. Látja nagysám, magam is renki kívül szeretem a libákat, kivált mikor zöld tollaikat levedlették és a „fehér cseléd”-hez, mint az őt megnyar ember szokta mondani, — sorozhatók. Egy igazi libában meg van minden kellem és minden báj, amelylyel a teremtés rendelkezik, szeret mindenfelé járni, sőt repdesni is, és uszik a szerelem teng-rében.

A libából persze lúd lesz, ezt Nagysám a legjobban tudhatja, pedig: a azok a libavétek elfeledhetetlenek.

S mit tesznek ezek az elvénült ludak, hogy régi ifjuságukat visszavarázsolják? Megkoppaszatják magukat. Oh, ha az éveket is úgy lehetne letépni, mint a páratollat!

Hasztalan minden! a tollak újra megönnök és a lúd csak lúd marad.

S ön mégis odamegyen és nemcsak hogy a kapitólium legfőherjebjeit igoarálja, hanem határozott szándékkal egy hizó ludon alkuszik.

Tehát megint alkuszik s midőn a kezében lévő kakas ezt észreveszi, hogy nemcsak ő róla alkudtak 1s 45 krajczárt, helyre-ütve látja a szenvedett csorbát és örömeben akkorát kukkoreköl, hogy Nagysám ijedtében el is ájulna, ha éppen egy karszék volna közelében és többen kísérnék figyelemmel.

Meg van a kakas is. a lúd is és teljes lehetetlenség, hogy Nagysám azokból a jól táplált csirkékből ne vásároljon.

Ami a verstanban a jambus, az a szárnyas világban a csirke, rövid lábú és izletes és amit a verstanban, úgy a konyhában is jól vagy rosszul lehet alkalmazni. Megtörtént a bevásárlás és a Juczi ex-szobaleány alig győzi haza czepleni az élő terhet.

Most csak egyet szeretnék Nagysádtól megkérdeni, miért nem akart engem észrevenni, illetve az én „kezét csokolom”-nak miért nem válaszolt legkevésbé egy 25 foku fejbőlintással?

En tudom az okát. Önnök derogált a csirkepiac. On restelt azt, hogy ön libát és csirkéit sajátkezűleg szokta bevásárolni. Vagy azt hiszi, hogyha egy-két szárnyas állatot tart kezében, akkor nem lehet önnök kezét csokolni?

Oh a csók nem ismer akadályokat, keresztülhatol mindenen, még a csirkepiaczon is.

Különbön is tessék csak jól körülnézni és láthatja, hogy ön nincs egyedül az elitevilágból. Nézze csak amott azt a fiatal asszonyt, ki már 2 hete, hogy Hymen rózsalaúcaival a férjéhez kötötte, ő is itt van csirke-, pulyka- és kappan-bevásárló terveivel. A kicsike még meglehetősen ügyetlen, mikor kakast adnak a kezébe, azt kérdi, hogy ez a tyúk? Az egyik kakast pedig azért nem veszi meg, mert epoly taréja van, mint az anyósának.

Engedje meg Nagysám, hogy megváltjam baromfiától és hogy a szabadkai csirkepiac nevében közönetet mondjak demokratikus érzelmeiről s kifejezhessem óhajomat, miszerint korán ébredve, mindig első lehessen a ludak között.

HIREK.

Hymen. Vujkovic Lámics Boldizsár városi számvevőségi tiszt eljegyezte városunk egyik legszebb hölgyét, özv. Meznics Gyuláné Nini a leányát.

Eljegyzés. Koln József helybeli kereskedő t. hó 1-én eljegyezte, a szép és kedves Reitzer Helén urhölgyet. Üdvözöljük a frigyre lépendő ifju párt!

Tauszig Vilmos helyb. kereskedő kedves leányát, Malvin Kisasszonyt a napokban dr. Schreiber Fülöp szegedi orvos eljegyezte.

Gyászjelentés. Özv. Krentzlein Endré né szül. Jakobcsics Anna fájdalommal telt szívvel jelenti felejtethetetlen leánya Krentzlein Teréziának hosszas szenvedés után t. hó 7-én reggeli 3 $\frac{1}{2}$ órakor, virágzó élete 25-ik évében történt elhunytát. A pótolhatlan veszteség feletti mély gyászban részt vesznek a boldogultnak nagyanyja: Jakobcsics szül. Horvátovics Katalin és fivére: József, ugyszintén számos rokoni és barátnői. Az oly korán elhunyt halott hült tetemei f. évi július hó 8-án d. u. 5 órakor foguak az u. n. bajai sírkertben lévő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Lelkeüdvéért a gyászmeze a szt. Teréz főegyházban t. hó 9-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni. Szabadka, 1888. évi július hó 7-én. Legyen neki oly könnyű a föld, mint amilyen kedves marad emléke!

Halálozás. Demeracz Albert városunk régi polgárát súlyos csapás érte: hitvestársa e hó 1-én 69 éves korában elhalt. Hat gyermeke és számos tisztelője gyászolják. Béke poraira!

Petrovosszellón f. hó 9-ére a földm. ipar- s keresk. m. kir. minisztérium által pótvásár tartása engedélyeztetett.

Számonkérőszéki ülés lesz e hó 11-én délután a főispán elnökelete alatt.

Palics furdöntézetünk még ma sem érte el a múlt évek hasonló idősakabani látogatottságot. Nem is csodálkozunk rajta. Aki költeni akarja pénzét, az elmehet csin és tisztasággal berendezett fürdőhelyekre is, nem húzódik Palics piszkos odúiba. Lakásokról kell ott okvetlenül gondoskodni.

Vadállat. Egyik helybeli szállodában volt alkalmazva B. L. pinezér s ugyanazon szállodában lakik egy tisztességes iparos ember családjával s gyermekeivel. A gyermekek közt van egy 3 éves kis leány, kita pinezér már rég czukorral egyébe csecsebecsékkel magához ezokorított s aki a pinezért csak „csecse bácsi”-nak nevezte. Történt, hogy t. hó 3-án a délutáni órákban az iparos felesége a szőlőkertbe kiment, az iparos pedig munkálkodott, míg a csecsemő gyermek a dadával az udvarban volt s a 3 éves kis leány körülötte játszott. E közben a „csecse bácsi” oda jött, a kis leánnyal játszadozott s felvitte magával az emeletre, amint azt már több ízben is tette. Az iparos egy ízben kijött, kérdezte hol van a kis leány s a dada mondotta, hogy a „csecse bácsi” felvezette az emeletre. Az iparos ebben megnyugodott, tovább folytatta munkáját, míg neje is haza érkezett s nemskóra a kis leány is megjött, de most már nem jó kedvvel, mint máskor szokott, hanem sirva s panaszoita anyjának, hogy a „csecse bácsi” őt bántotta. Az apa nyomban megtette a rendőrségnél a feljelentést, hol az előnyomozás foganatosítottván, kitünt, hogy a leányka megfertőztetve lön. A „csecse bácsi”, kinek vadállatiassága jellemzésére nincs megfelelő szó, nyomban letartóztatva már másnap a kir. ügyészségnek átadva lön, hol megérdemelt büntetését élvezte.

Fehér holló. Vermes Camilla urnó Palicsra menet arany óráját a kocsiából elvesztette a palicsi gyümölcsfakert és a palicsi vasúti átjáró közötti utvonalon. Egy szegény kertész asszony, Berecz Andrásné azt megtalálta s a tulajdonosnak visszaadta. Reméljük, hogy a becstületes megtaláló illó jutalomban fog részesítettetni.

A szegedi katonai tisztikarnak palicsi kirándulása tegnap délutántól ma reggeli 2 $\frac{1}{2}$ óráig fényesen sikerült. A külvonaton Szegedről d. u. 4 órakor érkezett meg Palicsra gyönyörű időjárás mellett, ahol tömegesen fogadták a vendégeket. A külvonaton kevés kiránduló volt, mert a legnagyobb részt vagy délelőtt, vagy a déli vonattal jöttek. A palicsi zenekar ráhuzta a Rákóczy-indulót, de csakhamar el kellett hallgatnia, mert a zajos katonai zene teljesen elnyomta a hegedű hangjait. A palicsi park és egész környéke zengett az erős hangszerek zajától s szinte idegenszerűnek találtuk saját otthonunkat. Hiába, szokatlan az nekünk. A Szabadkáról érkezett vonatok szintén szufolva érkeztek meg kirándulókkal. A rendezőség nem volt eléggé gondos s az érkezett idegeneket nem kalauzolta senki. A délután folyamában azután volt díjlövészet üveggyolyókra Flobert fegyverrel, galamblövészet, tekézés, csolnakázás és a rendezőség által teremtett többrendű társasjáték. A térszene 5-7 óráig tartott, mely után következett az ékezés, hogy a rövid éjszakából rendelkezésre álló órákban minél többet áldozhassanak. Vendégeink a táncz istenasszonyának. Tánczoltak is éjféli utáni 2 óráig, amikor ünnepies kivonulás rendeztetett fáklak lobogó fénye mellett az indóházhoz s a vigkedélyű hadfiak több szegedi vendégeink kíséretében 2 $\frac{1}{2}$ órakor hazautaztak.

Egy kis kaland. Egy tehén jönnek látta a pénteki heti vásár alkalmával parádét csapni a piaczon s tervét keresztül is vitte. Csak egy ugrás, a gazda kezéből kiesik a kötél, a tehénasszonyág pedig beront a kofák közé s csak olyan ribilliót, mint egy muzka hadsereg. Ugyanez időben a gymnasium előtt sétálgatott Milassin Kálmán is, de hogy esett hogy nem, azt valószínűleg hirtelen ő maga sem tudná megmondani, csakhogy egy pillanat alatt elterült a földön, a tehén pedig a mesteriesen adott boksz után mint aki dolgot jól végezte, elvágtatott tovább. Kálmán barátunkat még az a fatális szerencse is érte, hogy az ingyenes publikum nagy habóttával üdvözölte az akaratlan bukfenchezését.

Malom ipar. A harmadik körben az előtt Csik, most Stantics testvérek gőzmalma az új tulajdonosok által restauráltván, a gazdaközönség részéről oly annyira keresett, hogy azok igényeit naponta 16 órai folytonos munka daczára alig képes végezni. — Dicséretre méltó rend és pontosságát a tulajdonosok a legnagyobb elismerést vívták ki maguknak, mit meg is érdemelnek.

Elveszett egy 130 fittal terhelt pénztárca f. hó 5-én a délutáni órákban. A becsületes megtaláló a kapitányi hivatalnál jelentkezzék, hol illó jutalomban részesül.

A tanító-képesítő vizsgák Baján múlt hó 25-27-én tartattak meg Czirfusz Ferencz kir. tanácsos, megyei tanfelügyelő

elnökelete mellett. A szóbeli vizsgán 2 kitűnő, 3 jeles, 5 jó tanképesítő okmányt nyert; 1 növendék 3, 1 pedig egy évre visszavetett.

Az aratás javában folyik. a forró nyár, a nap tikkasztó sugarai helyett egész héten boros, felhős idő járt, permetes, imitt-amott nagyobb esővel, de azért egyik sor a másik után dől, mindenütt éretti búzaszárak hevernek a földön, bár szárazozva, de foly a munka, mindig letaroltabb lesz a föld. A sok eső nem igen van hasznára a buza, árpanak, de annál inkább növeli a tengerit és átaljában a kapás és kertész veteményeket. Az eddigi adatok szerint közepes termés várható. — Tegnap a hajnali órákban erős kód borult a határra, azonban kárt aligha okozhatott.

Az ujvidéki kir. kath. magyar főgymnasiummal kapcsolatos táp- és nevelőintézetbe a közeledő új tanév felvételnek az ujvidéki kir. kath. magyar főgymnasiumba járó nyilvános tanulók vallás és nemzetiség különbsége nélkül. A felvételt iránt az illetők szülői, vagy azok helyettesei a felvételt kívánó ifju iskolai bizonyítványának és keresztlevelének csatolásával a főgymn. igazgatójánál július hó 30-ik napjáig írásban tartoznak jelentkezni. Az igazgató a j-lentkezettek a felvételre nézve augusztus hó 5-ig írásban értesíti. A tápintézet havi díj 11 frt, mely 2-2 óra elő e fizetendő; ezen felül a lakásdíj, fűtés, mosást, világítást és tisztogatást is bele számítva, havonkiut 6 frt, mely 2-2 óra szinten előre fizetendő. Az ifjusági „segélyalap” állásához képest néhány szegény, de jeles és jó előmenetelű, példás magaviseletű ifju a jövő tanévben is részesítettni fog a havi díj felének, vagy negyedének elengedésében; a lakásdíj fizetésétől azonban senki sem menthető fel. Akik így kedvezményes helyekre óhajtanak felvételt, iskolai és szegénységi bizonyítványt ellátott kérvényeket a főgymn. igazgatónál szintén július 30-ig adják be. Később érkező jelentkezések és kérvények figyelembe nem vétethetnek. Kelt Ujvidékeu, 1888. évi június 28. Frankl István igazgató.

Botrány az utcán. Második körben, a folyó-utcában 162. szám alatti putriféle házba helyezte át csapdáját a jó firmájáról eléggé ismeretes Hajdu Mária kerítő koresmárosné. Nincs is azóta messze szomszédságban nyugalom. Valamennyi csirkefogó, hamis kártyásnak találka fészke ez, innen tervezik a legleketlenebb szélhámosságokat, örökös zsvajv uralkodik benne, az éji éktelen lárma, duhajkodás zsvajva a harmadik utcára is kihallik. — Legutóbb pénteken esteli 7 órakor pokoli zajjal a botrányt a nyilt utcára hozták. Tanító János munkás ugyanis kissé boros fővel befordult oda s egy fél liter bort elfogyasztott, de kifizetni azonnal nem bírta, miért nemcsak hogy az utcára kidobták, de egy nagy fahusággal állítólag a ház tulajdonosa utána rohant egy egész sereg nözsemélylyel és a szegény emberről a legistentelenebb káromlások között ruháját, ingét letépték, agyba-főbe verték, úgy hogy egész pocsolva vért hagyott a helyszínén. A kvalifikálhatlan botrányok vagy 400 szemtanuja volt anélkül, hogy valaki is beavatkozott volna az embertelenség meggátolásába. Ajánljuk rendőrségünk figyelmébe e hires büntészeket. (Bek.)

Egy kis csillagászat. Julius hónap csillagászati nevezetességekben nem igen bővelkedik. Julius 9-én részleges napfogyatkozás lesz, de ez nálunk nem látható. A látványt csupán az indiai oceán déli partján lakók élvezhetik. A nap hossza július 1-én 15 óra 53 percz volt s a hónap végeig 52 perczet fog. A hold fényváltozásai a következők: ujhold lesz 9-én, első negyed 16-án, holdtölte 23-án, utolsó negyed 30-án. A csillagok járása egy nevezetesebb dolgot mutat. E hó második felében ugyanis Szaturnus és Vénus majdaem egymás fölött haladnak el, ami igen érdekes tünemény. — Dr. Falb Rudolf jóslása szerint kritikus napok lesznek július 9-ike és 23-ika.

A temesvári posta- és távirde-igazgatóság bogaraskodik. A helybeli postahivatalnak meghagyta, hogy az „Elnézék” című helyi lapot hirlapbélyeg mellett ne expedálja. Hogy mire állapítja az igazgatóság e rendeletet, azt nehéz volna meghatározni, mert sem törvény, sem rendeletre hivatkozni nem tud. A sajtóságos rendelet szövege szösz szerint ez: „5210. A kir. posta- és távirde-hivatalnak, Szabadka város. 5 drb visszavárolag o'y utasítással, miszerint a szóban forgó hirlapokat csak az esetre továbbítsa, illetve fogadja el hirlapjegyekkel felszerelve, ha a szerkesztő ezeknek hirlapjegyekkel való bérmentésére az igazga-

tósági engedélyt fölmuta. képes lesz. Ertesítve arról a szerkesztőséget azon kijelentéssel, miszerint az említett hírlappéldányoknak hírlapjegyekkel való bérmentesítését csak az esetre fogom engedélyezni, ha ez iránt folyamodik. — Temesvárt, 1888. július 2-án. Az aláírás nem olvasható.

A vasuti szállítólevelek. Baros Gábor közmunka- és közlekedésügyi miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi vasutizgatóságokhoz: Ismételve vettem a jelentést, hogy a szállítólevelek sok vasuti állomáson nagyon felületesen kezeltek; a szállítási díj kiszámításának alapjául szolgáló díjostály és díjtétel megjelölése, mely utóbira pedig a szállítólevel-úrlapon külön rovat van nyitva, sok esetben mellőztetik, a felszámított mellékletek csak ritkán neveztetnek meg s többnyire rendetlenül, majdnem olvashatlan számokkal jegyeztetnek a szállítólevelbe. Tekintve, hogy a szállítási díj kiszámításával megbízott közegek ezen felületes eljárása károsítja a vasutat használó felek érdekét, kik ennek tolytán nem képesek kelleg ellenőrizni, vajjon nem szedettek-e be magasabb szállítási díj; és tekintve azt, hogy az ily helytelen eljárás a vasut érdekeit is sérti: ezeknél fogva felhívom az igazgatóságot, miszerint illető közegeit az erre nézve különben is fennálló utasítás pontos megtartására szigoruan figyelmeztesse s kelle ellenőrzést gyakoroljon a tekintetben, vajjon közegei a szállító-levelekre a díjostályt, a díjtételt úgy jegyzik-e be, hogy annak helyességéről bárki is meggyőződést szerezhesen.

Az öngyilkossági esetek a civilizáció e rákfenéje egyre nagyobb tért ömít már nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is. Városunkban is a legutóbbi időkben feltűnően nagy volt az öngyilkosok száma s ma már ismét egy öngyilkos jelöltről kell megemlékeznünk. Tóth pörge Pál e hó 5-én egy két csöví pisztolyt szegezett mellének öngyilkossági szándékából, de még ideje korán, épp kelle időben vették észre s gátoltak meg cselekményében.

Az aggyastyán életkedve. Bilroth bécsi tanár tegnap egy operáció alkalmával a következő esetet beszélte el hallgatóinak: „Nemrég hajlott koru aggyastyán jött hozzá orvosi tanácsért. Az orrának a fele hiányzott s azt kívánta, hogy csináljanak neki mesterséges orrt. A tanár megkérdezte tőle, hogy mily idős. „Nyolcvan éves vagyok“ volt a válasz. „Nos, és szükségesnek tartja ön ily életkor mellett, hogy alávesse magát a műtétnek?“ Erre a beteg így szolt: „Tanár ur, boldogult atyám százhuszonöt éves lett s én egyáltalán nem látom át, mért viseljek én meg negyvenötéven keresztül ily csonka orrt?“

Székely Simon könyvkereskedésében egy jó házból való fiu tanítványul felvétetik.

Nagy lovassági gyakorlatok Szabadkán. A budapesti hadtest-parancsnokság egy leirattal tudatta a szabadkai cs. kir. állomásparancsnoksággal, hogy a 4-dik számú huszárezrednek Baján, Mélykuton, Jankováczon, Petrovoszellan és Temerinben állomásozó századai július 20-án Szabadkára bevonulnak és 22-én megkezdik az ezredgyakorlatot, mely tart augusztus 19-ig. Augusztus 19-én az eddig czelegléden gyakorolt 7-dik számú huszárezred és a Budapesten állomásozó 4-dik tüzérezrednek 4-dik osztálya és pedig 62 tisz. 1370 ember, 1384 ló és 12 ágyúval fognak augusztus 26-ig bezárólag együttesen gyakorlatot tartani, amikor Pe-

jacsevics grót haltestparancsnok és több magasrangú katonai kitűnőség is lejő. Augusztus 27-én a 7-dik huszárezred és a tüzérezred lóháton visszamennek régi állomáshelyükre, a 4-dik huszárezred öt százada pedig új állomáshelyére u. m. az I. század Bajára, a II. Bikityre, a III. Csatalja és Baracsára, a IV. O-Kérre, az V. pedig Katymárra a téli állomáshelyükre vonulnak be.

Lapunk mai számához mellékeljük a „Kereskedelmi és Ipari Ertesítő“ 2-dik számát. Ez új lap földadata: a kereskedelmi és ipari érdekek előmozdítása s magyar és német nyelven Ujváry Béla soproni főreáliskolai tanár szerkeszti. Minden számát 30,000 példányban adják ki s így ez a legelterjedtebb hazai lap. Ajánljuk ez életrevaló vállalatot olvasóink figyelmébe.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A.

Közlekedésünk.

(Uj menetrend. Erványos 1888. évi június hó 1-től.)

Szabadkáról Palics felé indul:

Reggel 5 óra 35 perczkor a 712. sz. vegyesvon. D. u. 2 óra 35 perczkor a 706. sz. szem.-von. D. u. 5 óra 10 perczkor a 714. sz. omnb.-von. D. u. 6 óra 34 perczkor a 702. sz. szem.-von. Este 7 óra 40 perczkor a 716. sz. omnb.-von.

Palicsról Szabadka felé indul:

Reggel 9 óra 6 perczkor a 701. sz. szem.-von. D. u. 1 óra 2 perczkor a 705. sz. szem.-von. D. u. 5 óra 51 perczkor a 713. sz. omnb.-von. Este 8 óra 10 perczkor a 715. sz. omnb.-von. Este 10 óra 36 perczkor a 711. sz. vegy.-von.

Szabadka—Szeged.

Szabadka indulás 5.35,* 2.35, 6.30,*
Palics 5.54,* 2.53, 6.48,*
Horgos 6.35, 3.34, 7.27,*
Szeged érkezés 7.16, 4.13, 8.96,*
N.-Várad 6.50*

Szeged—Szabadka.

N.-Várad indulás 9.26.
Szeged 8.00, 11.44, 8.50.*
Horgos 8.40, 12.25, 9.36.*
Palics 9.16, 1.02, 10.17.*
Szabadkára érkezés 9.34, 1.20, 10.36.*

Szabadka—Baja.

Szabadka indulás 5.45,* 2.45.
Csikéria 6.32, 3.20.
Bács-Almás 7.18, 3.52.
Bikity-Borsód 8.02, 4.26.
Baja érkezés 8.52, 5.02.

Villány—Eszék—Szabadka.

Villány indulás 1.08, 9.20.*
Eszék 8.26, 3.46, 11.31.*
Bród érkezés 10.34,* 4.29.*
Dálya indulás 9.15, 5.08, 3.38.*
Gombos 10.21, 6.24,* 5.20.*
Szóna 10.36, 6.46, 5.39.*
Prigl.-Szt.-Iván 10.51, 7.09,* 5.59.*
Zombor 11.19, 8.10,* 6.59.
Nemes-Militics 11.35, 8.38,* 7.23.
Bajmok 12.12, 9.37,* 8.10.
Tavanokt 12.30, 10.02,* 8.32.
Szabadka érkezés 1.55, 10.42,* 9.05.

A 803. sz. vonat csatlakozik Szabadkán Budapest, Belgrád, Baja és Szeged felé, 811. és 815. sz. vonat csupán Budapest felé.

Szabadka—Eszék—Villány.

Szabadka (vendéglő) indulás 5.40,* 2.10, 6.40.
Tavanokt 6.15, 2.35, 7.20.*
Bajmok 6.40, 2.55, 7.49.*
Nemes-Militics 7.25, 3.25, 8.42.*
Zombor 8.05, 3.46, 9.27.*
Prigl.-Szt.-Iván 8.36, 4.08, 10.02.

Szóna 8.55, 4.22, 10.24.*
Gombos (vendéglő) 9.11, 4.34, 10.43.*
Dálya 11.29, 5.37, 12.02.*
Bród 5.50, 11.02.*
Eszék 1.47, 6.18,* 4.38.*
Villány érkezés 3.47, 6.25.*

Baja—Szabadka.

Baja indulás 10.26, 6.50.*
Bikity-Borsód 11.05, 7.51.*
Bács-Almás 11.45, 8.47.*
Csikéria 12.10, 9.21.*
Szabadka érkezés 12.40, 10.00.*

Belgrád—Zimony—Budapest.

Belgrád indulás 2.34,* 5.35,* 5.16.
Zimony 2.48,* 6.03,* 6.30, 5.48.
Ujvidék 4.23,* 7.44, 9.54, 8.12.*
Kiszács 10.30, 8.35.*
O-Kér 8.15, 10.57, 8.54.*
Verbász Kula 8.31, 11.30, 9.18.*
Hegyes Feketehegy 8.45, 11.55, 9.37.*
Topolya 9.01, 12.36, 10.05.*
Csantavér 9.21, 1.04, 10.26.*
Szabadka érkezés 6.08, 9.41, 1.45, 10.52.*
Szabadka indulás 6.10, 9.53, 2.25, 11.22.*
Budapest érkezés 9.40, 1.42, 7.30,* 6.50.

A Zimonyból Budapest felé közlekedő 513. sz. vonat Szabadkán mint vegyes, onnét Budapestig mint személyvonat közlekedik, valamint az 507. sz. személyvonat Szabadkáról mint vegyesvonat közlekedik Budapest felé.

Budapest—Zimony—Belgrád.

Budapest indulás 5.38, 8.00, 2.28, 9.10.*
Szabadka érkezés 8.54, 1.03, 6.06,* 8.50.*
Szabadka indulás 8.59, 1.46, 6.18,* 6.15.
Csantavér 2.29, 6.42.
Topolya 3.05, 6.52,* 7.07.
Hegyes Feketehegy 3.12, 7.11,* 7.31.
Verbász Kula 4.11, 7.25,* 7.54.
O-Kér 4.39, 7.41,* 8.16.
Kiszács 5.06, 8.34.
Ujvidék (vendéglő) 10.51, 5.55, 8.18,* 9.06.
Zimony érkezés 12.19, 6.04,* 9.53,* 11.18.
Belgrád érkezés 12.32, 10.10,* 11.35.

A Budapestről Belgrád felé közlekedő vonatknál az 512. számú vegyesvonat Szabadkától mint személyvonat közlekedik.

Megjegyzés: Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli idő csillaggal van jelölve.

Hirdetmény.

Néhai Turesányi sz. Boacor Ágnes hagyatékában összeirt ingók (szobabutorok, háztelszerelések és két takarékpénztári s népbanki részvény) az árvászeknek 3036/888 számú végzése folytán a helyszínen folyó hó 13-án d. e. 10 órakor elárvereztetni fognak. Szabadka, 1888. július 7-én.

Vojnicz Félix,
közgyám.

1-1

Minden háztartásban divattá vált már a

Lenck

20-18 kávé

használatá s nemcsak azért, mivel magyar gyártmány, hanem mivel aroma, illat és az alkatrészek kifogástalan minősége tekintetében fölülmulja a kereskedelmünkben előforduló összes kávépótlékokat.

LENCK-kávé kapható minden fűszer- és csomagkereskedésben s ahol még nem volna vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje mint magyar gyártmányt.

ROHR és BUGARSZKY urak.

Jó minőségű

3-2

fehér, siller és vörös hegyiborok

az üzlet felhagyása folytán a beszerzési árban kaphatók

FIMPL JÁNOSNÁL.

Pinczéli a m. kir. postahivatal átellenében levő Sümeghi-házban vannak.

MATTONI FELEBUDA
KESERŰVIZ
Több kiállításon jutalmat nyert.
Kapható minden győgszerár és ásványvíz kereskedésben.
MATTONI és WILLE
BUDAPESTEN.

ELVESZETT és ELGYENGÜLT
f é r f i e r ő t
Tehetetlenség!

Biztos segély! A cs. kir. szabaszervi zuhanynyal bárki is meggyógyíthatja (külsőleg használva) már 25 óra alatt, meg ott is, a hol már semmi sem használ, még az évek óta tartó tehetetlenséget is. Kellem s észrevétlen gyógymód, ökéletes kigyógyulás káros izgatás nélkül. A legelőbbkelő professorok és orvosi szaklapok, a legmelegebb orvosi ajánlatok s a gyökeresen kigyógyított köszönetíratai — minden édek nélkül ajánlják a szenvedőknek a carlan-zuhany azonnali megrendelését, mely állandó sikert biztosít. Teljesen felszerelve s orvosi megbirálás használati utasítással 5 frt 80 kr. Titok tartás melletti meggküldés és a csomagolásnál a tartalmát és eredetét nem áruljuk el. **Rendelési intézet titkos betegségek számára dr. ALTMANN KAROLY** Bécs, VII., Mária-hilferstrasse 80.

Hirdetések

ugy a

SZABADSÁG című hetilap mint az ELLENZÉK című politikai havilap részére felvétetnek

Szalay L. A.

ügyvéd irodájában.